

DE VLAAMSE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN, CULTUUR, DIGITALISERING EN FACILITAIR
MANAGEMENT

DE VLAAMSE MINISTER VAN BINNENLANDS BESTUUR, BESTUURSZAKEN, INBURGERING EN GELIJKE
KANSEN

DE VLAAMSE MINISTER VAN FINANCIËN EN BEGROTING, WONEN EN ONROEREND ERFGOED

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 8 april 2022 tot toekenning van een subsidie aan lokale besturen voor de opbouw van opvangcapaciteit voor tijdelijk ontheemden uit Oekraïne, tot wijziging van diverse besluiten van de Vlaamse Regering en tot intrekking van het besluit van de Vlaamse Regering van 14 maart 2022 tot toekenning van een subsidie aan lokale besturen voor het creëren van bijkomende opvangplaatsen voor de tijdelijk ontheemden uit Oekraïne

Samenvatting

Bij besluit van de Vlaamse Regering van 8 april 2022 werd een subsidieregeling uitgewerkt voor de lokale besturen voor de opbouw van opvangcapaciteit voor tijdelijk ontheemden uit Oekraïne. Een aantal bepalingen van dat besluit zijn niet uitvoerbaar, omdat ze een koppeling vereisen tussen persoonsgegevens en de gegevens die in de huisvestingstool zijn geregistreerd. Bovendien zou dit onrealistische inspanningen vragen van de lokale besturen om bijkomende registraties te doen in de (nog aan te passen) huisvestingstool.

Tegelijkertijd vond medio juni een evaluatie van de opvangstrategie plaats, die aanleiding geeft tot een aantal bijstellingen in het subsidiekader. Op basis van de bevindingen van de evaluatie wordt tevens de strategie tot en met eind 2022 verder vorm gegeven.

Voorliggend besluit wil dan ook enerzijds tegemoet komen aan het probleem van de onuitvoerbaarheid en anderzijds op grond van de resultaten van de evaluatie het bestaande financieringskader optimaliseren. Het besluit koppelt de subsidie voor private plaatsen los van de subsidie voor ontheemden uit Oekraïne. Dit voldoet beter aan het doel om de lokale besturen financieel te ondersteunen voor hun inspanning om een minimale dienstverlening te voorzien en maakt het besluit uitvoerbaar.

Voor de opbouw van opvangcapaciteit worden de bestaande drie categorieën behouden.

Categorie 1 vormt de basiscategorie en omvat alle woningen en gebouwen die niet behoren tot categorie 2 en de nooddorpen uit categorie 3. Binnen categorie 1 zijn er private plekken en

publieke plekken. Om te komen tot een verduurzaming van het aanbod zijn er bijkomende subsidies voor de publieke slaapplekken. Locaties vanaf 15 slaapplekken krijgen hierbij een extra stimulans

Categorie 2 betreft het specifiek aanbod, namelijk slaapplekken gegenereerd in hotels, vakantieverblijven, hostels en assistentiewoningen/serviceflats, en dient als een aanvullend aanbod om te kunnen anticiperen op een plotse hoge instroom. Slaapplekken die werden aangemeld na 31 mei kwamen niet meer in aanmerking voor subsidies. Deze voorwaarde wordt opgeheven. Voor de specifieke slaapplekken in de recreatiesector wordt de minimale aan aansluitende beschikbaarheid vanaf september verlaagd naar 3 weken i.p.v. 3 maanden. Voor de andere specifieke slaapplekken blijft de termijn behouden.

Categorie 3 betreft de financiële regeling voor de nooddorpen. Er komt een nieuw nooddorp in Gent. Daarnaast kan de Vlaamse Regering nog een bijkomend nooddorp aanduiden dat volgens dezelfde voorwaarden subsidies zal ontvangen, maar daarover zal in september beslist worden, na een haalbaarheidsstudie over de optimale capaciteit en de locatie. Het totale aantal slaapplekken in de nooddorpen kan zo op maximum 2.370 worden gebracht.

Voor het overige worden nog enkele technische aanpassingen doorgevoerd, ter verduidelijking van de regeling. Bijkomend zal wat betreft de woonunits die ter beschikking worden gesteld door de VMSW aan de sociale huisvestingsmaatschappijen (cf. BVR 18 maart 2022) via een dienstverleningsovereenkomst met de leverancier het onderhoud en het beheer van de units worden geregeld.

De Vlaamse Regering besliste op 30 maart dat Het Facilitair Bedrijf ondersteunende instrumenten zoals draaiboeken zou opstellen.

Deze kosten waren niet geraamd in de budgettaire weerslag van het BVR 18 maart 2022 en worden nog verdeeld uit de centrale Oekraïne-provisie.

1 SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

Dit dossier heeft betrekking op de beleidsvelden wonen, facilitair management en binnenlands bestuur.

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Op 30 maart 2022 heeft de Vlaamse Regering het gefaseerd plan van aanpak voor de opvang tijdelijk ontheemden uit Oekraïne goedgekeurd

Op 08 april heeft de Vlaamse Regering het BVR inzake het ondersteuningskader voor de realisatie van het aanbod voor de opvang van tijdelijk ontheemden uit Oekraïne goedgekeurd

Het advies van de afdeling wetgeving van de Raad van State moet niet worden ingewonnen. Er is immers sprake van het "met bijzondere redenen omklede geval van dringende noodzakelijkheid" als vermeld in artikel 3, §1, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

2 INHOUD

A. INLEIDENDE SITUERING

Inleidende situering

Oekraïne wordt ongewild geconfronteerd met een niets ontziende oorlog. De menselijke tol is bijzonder hoog en heeft onder meer een stroom van ontheemden op gang gebracht. Momenteel is al sprake van om en bij 8 miljoen Oekraïners die op de vlucht zijn. De meesten worden opgevangen in de verschillende landen van de EU. Hiertoe heeft de EU de richtlijn tijdelijke bescherming geactiveerd. De Oekraïense vluchtelingen bekomen hierdoor rechten gelijklopend aan de eigen inwoners en kunnen onmiddellijk genieten van een tijdelijk verblijfsstatuut.

Ook in België en Vlaanderen komen de Oekraïense vluchtelingen toe. De federale diensten hebben tot en met 28 juni 55.751 Oekraïense vluchtelingen geregistreerd. Na de kortlopende noodopvang georganiseerd door de federale diensten worden de tijdelijk ontheemden toegewezen aan de gemeenten met het oog op huisvesting en verdere zorg en begeleiding.

Vlaanderen heeft in de nota aan de Vlaamse Regering van 30 maart 2022 de opschalingstrategie voor de aanpak van de opvang van de tijdelijk ontheemden uit Oekraïne uitgewerkt. Een capaciteitsdoel van 30.000 slaapplekken werd tegen medio juni vooropgesteld, een governance-aanpak werd uitgetekend en een ondersteuningskader werd opgemaakt. De evaluatie van de globale aanpak werd voorzien tegen 15 juni.

Vlaanderen is bevoegd voor huisvesting en heeft in het kader van de vluchtelingencrisis al meerdere beslissingen getroffen die de huisvestingssituatie van de Oekraïense vluchtelingen kunnen ondersteunen: onder meer verschillende besluiten van de Vlaamse Regering waarbij subsidies kunnen toegekend worden om huisvestingsplaatsen te creëren, opknappen te vervullen om gebouwen woonklaar te maken voor de tijdelijk ontheemden en normzetting over de te vragen huurprijzen. Het BVR van 08 april 2022 geeft uitwerking aan het te hanteren financieringskader.

Met deze nota en wijzigend besluit van de Vlaamse Regering wordt:

- het financieel kader in het besluit van de Vlaamse Regering van 08 april 2022 verder verfijnd, waarbij zo nauw mogelijk aangesloten wordt bij de initiële regeling
- op basis van de bevindingen van de evaluatie een strategie en aanpak voor de verdere opvang van de tijdelijk ontheemde Oekraïners tot eind 2022 vooropgesteld

B. EVALUATIE EN VERDERE AANPAK

De evaluatie

De evaluatie werd breed opgezet en vond plaats in samenspraak met de diverse stakeholders. Onder meer de gouverneurs, de klankbordgroep van de VVSG, een vertegenwoordiging van de algemene directeurs van de steden en gemeenten en een vertegenwoordiging van de gemeentelijke coördinatoren (zowel centrumsteden als de kleinere steden en gemeenten) werden gehoord. De bevindingen en resultaten werden verwerkt in een evaluatierapport, waarvan de belangrijkste resultaten de volgende zijn:

- Vlaanderen heeft met de opschalingsstrategie en het ondersteuningskader snel geschakeld
- de vooropgestelde principes inzake het capaciteitsdoel, de spreiding naargelang lokale draagkracht, de keuze voor collectiviteiten en publieke plekken met aanknoping van de sectorale dienstverlening worden algemeen onderschreven
- de governance - aanpak met de as Gouverneurs Burgemeesters, de brugfunctie van het VLOT team en de ondersteuning op diverse vlakken (o.a. de ICT-tool) worden geapprecieerd
- het vooropgesteld capaciteitsdoel van 30.000 slaapplekken (tegen medio juni) werd naar benadering gerealiseerd
- het aanbod is naar soort weinig gedifferentieerd en bestaat grotendeels uit private plekken waarvan een groot deel inwonend bij gastgezinnen, wat naarmate de tijd vordert precair is en leidt tot uitval met vraag naar herhuisvesting (doorstroming van ontheemden)
- stakeholders halen aan dat instroom en doorstroom (naar aanleiding van de herhuisvesting) voor extra druk zorgt op het aanbod, de dienstverlening en de personeelsinzet, wat lokaal een defensieve reflex kan uitlokken (aanbod reserveren en/ of niet vrijgeven voor toewijzing)
- van het aanbod aan slaapplekken is een klein aandeel (+/- een vijfde) gesitueerd in sites die meer dan 10 slaapplekken herbergen
- stakeholders stellen dat de huidige financiering weinig overtuigend is om grotere collectiviteiten te realiseren mede omdat de exploitatie en personeelsinzet niet gesubsidieerd worden.

Strategie gericht op verduurzaming en optimalisering

Op basis van de evaluatie wordt een verfijning van de bestaande strategie tot eind 2022 voorgesteld. Deze beoogt de solide verduurzaming van het aanbod, de optimalisering van de aanpak en het remediëren van de door de stakeholders aangehaalde knelpunten, dit overeenkomstig volgende krachtlijnen:

- de principes en uitgangspunten zoals vooropgesteld in de opschalingstrategie (nota aan de Vlaamse Regering van 30 maart 2022) worden aangehouden (zie hierboven)
- de uitgewerkte omkadering met inzet van de ondersteuningsteams (VLOT) en de governance aanpak via de as Gouverneurs Burgemeesters blijft behouden, waarbij extra aandacht dient uit te gaan naar de bovengemeentelijke benadering en management van de instroom en doorstroom van de ontheemden
- het uitgewerkt financieringskader blijft als valabele sokkel gehandhaafd, maar wordt geoptimaliseerd en uitgebreid in functie van het genereren van grotere sites (met subsidie voor gebruikskost en exploitatie). Collectiviteiten worden gestimuleerd waarbij het cascade-principe op basis van kostenefficiëntie blijft gelden (categorie 1 BVR 08 april is kostenefficiënter dan de andere categorieën)
- het capaciteitsdoel blijft verankerd op 30.000 slaapplekken tegen eind 2022, mits mogelijkheid tot bijstelling wanneer de omstandigheden dit vereisen¹
- met het oog op de verdere verduurzaming wordt een differentiatie naar aanbod vooropgesteld met indicatieve richtwaarden voor de categorieën zoals bepaald in BVR 08 april 2022:
 - o categorie 1 : 13.000 publieke plaatsen + 10.000 private plaatsen
 - o categorie 2 : 3000 plaatsen in hotels, hostels, vakantiewoningen + 2000 plaatsen in assistentiewoningen
 - o categorie 3 : de capaciteit van de nooddorpen zal worden opgetrokken

Stappen operationalisering strategie

¹ de prognose van Celeval geeft aan dat in België tegen eind 2022 83.500 ontheemden zullen worden opgevangen, waarvan 60 % in Vlaanderen (50.100). Tijdens de periode maart – juni had gemiddeld 27% van de ontheemden een opvangnood, dit is momenteel oplopend tot 40 % (en kan in de tijd nog toenemen), waardoor het vooropstellen van een capaciteitsdoel van 30.000 tegen eind 2022 aannemelijk blijft.

Meerdere maatregelen worden op stapel gezet om het aanbod transparant te maken, de inzetbaarheid ervan te verhogen en om het aanbod te verruimen en te differentiëren:

- Het activeren van de geregistreerde, niet-toegekende reservecapaciteit (zoals opgenomen in de tool en medio juni ongeveer een 11.000 plekken) wordt opgenomen door de diensten van de gouverneurs en het VLOT-team. De lokale besturen worden gestimuleerd om de capaciteit maximaal zichtbaar en inzetbaar te maken. Waar nodig wordt deze capaciteit naar inzetbaarheid uitgezuiverd naar einddatum van de plekken, het schrappen van niet-toewijsbare plekken, het aangeven van de mate van werkzaamheden, Deze maatregel dient het reële aanbod op scherp te stellen en de herhuisvestingsproblematiek mede op te vangen.
- Het lokaal beschikbaar aanbod wordt voor de lokale besturen transparant gemaakt in de huisvestingstool (via een geëigend tabblad in de tool). Enerzijds zal dit de lokale besturen responsabiliseren en de onderlinge solidariteit aanwakkeren. Anderzijds stelt dit lokale besturen in staat om bij herhuisvestingsvraagstukken gericht op zoek te gaan naar oplossingen.
- De mogelijkheid wordt gecreëerd voor lokale besturen om in de huisvestingstool het eigen lokaal aanbod gedeeltelijk en transparant te reserveren om de eigen herhuisvestingsproblematiek op te vangen (en op die manier kan een accuraat beeld van het totale beschikbare opvangaanbod worden bekomen). Tegelijk met de gedeeltelijke reservering wordt rekening gehouden met spreiding en geleverde inspanningen naar aanbod en toewijzing.
- Een aanpak wordt ontwikkeld om na de zomer de capaciteit van categorie 2 te ontsluiten. Hiertoe wordt het overleg met de betrokken sectoren opgestart (recreatie- en zorgsector). Er wordt nagegaan hoe de capaciteit flexibel kan worden ingezet en hoe responsabilisering kan worden bewerkstelligd. De aan te wenden capaciteit in categorie 2 houdt rekening met de uitbouw van het aanbod in categorie 1 (overeenkomstig het cascade – principe).
- Een aanpak wordt uitgetekend om de realisatie van de collectiviteiten en nooddorpen naar spreiding, instroom en doorstroom, en dienstverlening te kunnen beheren en managen over de grenzen van de lokale besturen heen. Meerdere gemeenten zullen immers rechtstreeks of onrechtstreeks voordelen hebben van de collectiviteiten die worden beoogd, maar collectiviteiten hebben lokaal een forse impact op het sociaal weefsel, de dienstverlening en de personeelscapaciteit. Bij het uitstippelen van de aanpak zal daarom worden gesteund op lokale verantwoordelijkheid maar evenzeer op de solidarisering tussen lokale besturen en de ondersteuning van de diensten van de Gouverneurs en het VLOT team. Een afsprakenkader dient dit geheel te kunnen ordenen en organiseren.
- De realisatie van de bijkomende nooddorpen wordt (desgewenst) verder gefaciliteerd door het Facilitair Bedrijf van de Vlaamse overheid.
- Het financieringskader wordt geoptimaliseerd (zie hierna)

C. WIJZIGINGEN FINANCIËEL KADER

Het besluit van 8 april 2022 van de Vlaamse Regering werd een financieel kader uitgewerkt om dit vorm te geven. Een aantal bepalingen van dat besluit zijn niet uitvoerbaar, omdat ze een koppeling vereisen tussen persoonsgegevens en de gegevens die in de huisvestingstool zijn geregistreerd. Bovendien zou dit onrealistische inspanningen vragen van de lokale besturen om bijkomende registraties te doen in de (nog aan te passen) huisvestingstool.

Het financieel kader is grotendeels hetzelfde als in het BVR van 8/4/2022, maar er wordt een bijkomende incentive ingebouwd om de creatie van grotere collectieve publieke opvangplaatsen te stimuleren. Het kader gaat nog steeds uit van drie categorieën van plekken met telkens een andere financiële regeling, en daarnaast een subsidiëring op basis van de gegevens van het rijksregister. Alle subsidies zullen uitbetaald worden aan de gemeente. De slaapplekken moeten daarvoor opgenomen worden in de Vlaamse huisvestingstool. Die tool is het instrument om het aanbod, de

instroom en de subsidiëring te managen. De tijdelijk ontheemde draagt bij in zijn/haar huisvesting en de richtnorm voor de huurgelden wordt bepaald in het besluit van de Vlaamse Regering van 25 maart 2022.

Subsidie voor de begeleiding van ontheemden

In het besluit van 8 april 2022 was een subsidie opgenomen voor de private plekken, waarbij per 5 plekken een subsidie van 2000 euro werd toegekend. Die subsidie was op die manier niet uitvoerbaar, omdat dit een koppeling met persoonsgegevens veronderstelt die niet op korte termijn te realiseren is (omwille van de privacy-regelgeving) en daarna dan een onrealistische inspanning zou vergen van de lokale besturen om die informatie aan te leveren, geruime tijd na datum. Om die redenen wordt die subsidie in het voorliggende ontwerp van besluit herwerkt tot een subsidie op basis van de registraties in het rijksregister, die drie keer berekend wordt.

Voor de berekening van het subsidiebedrag wordt telkens gekeken naar het aantal meerderjarige tijdelijk ontheemden uit Oekraïne en het aantal minderjarige Oekraïners. Het resultaat van die optelsom op eind juni, eind september en eind december wordt telkens vermenigvuldigd met 400 en met een correctiefactor. Die correctiefactor bedraagt 0,45 bij de eerste berekening, 0,45 bij de tweede berekening en 0,30 bij de derde.

De correctiefactor moet vermijden dat de scope van subsidie te veel wordt uitgebreid in vergelijking met de regeling van 8 april (de 2000 euro per 5 plekken), aangezien voor de publieke plekken de basisfinanciering aangehouden wordt. De correctiefactor voor juni en voor september ligt op 45% op basis van de veronderstelling dat 70% van de ingeschrevenen ook contact met overheid hebben en dus ondersteuningskosten genereren. In de huisvestingstool zijn 2/3 van de plekken private plekken (en 1/3 publieke). De correctiefactor bedraagt dus 70% van 2/3, of afgerond 45%. We gaan ervan uit dat de begeleidingsnood (en -kost) daalt naarmate de tijd verstrijkt. Vandaar dat voor het laatste berekening de correctiefactor wordt verminderd tot 30%.

Subsidie voor de plekken van categorie 1

Categorie 1 vormt de basiscategorie en omvat alle woningen en gebouwen die niet behoren tot categorie 2 en categorie 3. De slaapplekken moeten minimaal 90 kalenderdagen beschikbaar zijn gesteld in de Vlaamse huisvestingstool. Er worden twee subcategorieën onderscheiden, namelijk private en publieke slaapplekken.

De subsidie die was opgenomen in het besluit van 8 april 2022 voor de private plekken vervalt in voorliggend ontwerp van besluit, omdat ze vervangen wordt door een subsidie op basis van de registraties in het rijksregister.

Bij publieke slaapplekken wordt nog steeds een onderscheid gemaakt tussen enerzijds slaapplekken met opknapwerken en anderzijds slaapplekken zonder opknapwerken. Voor slaapplekken zonder opknapwerken is de subsidie eenmalig 1.000 euro forfaitair. Deze subsidie staat los van effectieve toewijzing aan een tijdelijk ontheemde.

Voor slaapplekken met opknapwerken is de subsidie eenmalig 400 euro forfaitair. Deze subsidie staat los van effectieve toewijzing aan een tijdelijk ontheemde. De subsidie voor de opknapwerken bedraagt maximaal 2.500 euro per slaapkamer en maximaal 2.500 euro voor de inrichting van het geheel aan gemeenschappelijke delen. De opknapwerken zijn bedoeld om een veilige en gezonde bewoning te kunnen waarborgen (de slaapplek moet dan minstens voldoen aan de versoepelde minimale woningkwaliteitsnormen). Het lokaal bestuur ontvangt deze subsidie op basis van aantoonbare verantwoording.

Zowel de forfaitaire subsidie van 1000 euro als die van 400 euro was al opgenomen in het besluit van 8 april. Het voorliggende besluit voegt daar een bijkomende forfaitaire subsidie aan toe. Die

bedraagt 55 euro per maand per plek als er op dat adres minder dan 15 slaapplekken zijn en 180 euro per maand per plek als er op dat adres 15 of meer slaapplekken zijn. Daarmee willen we een stimulans geven om meer collectieve publieke opvangplekken te creëren. Die bijkomende subsidie moet de lokale besturen ondersteunen bij de exploitatiekosten van die opvangplekken.

Subsidie voor de plekken van categorie 2

Categorie 2 betreft het specifiek aanbod. Dit aanbod bestaat uit slaapplekken gegenereerd uit hotels (pensions worden gerekend onder hotels), vakantiewoningen in vakantieparken, hostels en assistentiewoningen/serviceflats. Als in de Vlaamse huisvestingstool de drempel van 10.000 gevalideerde specifieke slaapplekken is bereikt, kan geen dagvergoeding voor specifieke slaapplekken meer verkregen worden.

Voor deze categorie wordt de subsidie verleend aan het lokaal bestuur om dergelijke slaapplekken te kunnen inhuren of in te richten om deze aan te wenden voor de huisvesting van de tijdelijk ontheemden. Voor het inhuren of het inrichten van de slaapplekken wordt een vast bedrag per dag uitgekeerd, variërend naargelang het type van verblijf. Het bedrag is afhankelijk van het aantal ter beschikking gestelde slaapplekken aan het lokaal bestuur, en staat in beginsel los van de effectieve toewijzing van vluchtelingen aan deze plek. Er wordt op het terrein in een opvolgingsmechanisme voorzien om te voorkomen dat een groot aanbod aan leegstaande verblijfplaatsen wordt gesubsidieerd.

Als een slaapplek wordt toegewezen aan een tijdelijk ontheemde uit Oekraïne, wordt de forfaitaire dagvergoeding voor het inhuren of het inrichten van de slaapplekken, verminderd met een forfaitair bedrag van 5,90 euro, ervan uitgaande dat de tijdelijk ontheemde een vergoeding zal betalen voor de slaapplek.

Subsidie voor de plekken van categorie 3

Categorie 3 regelt de subsidiëring van de nooddorpen. Algemeen geldt dat de nooddorpen worden vergoed op basis van ingediende facturen of andere bewijsstukken van de werken of diensten die zijn uitgevoerd voor de opbouw van het nooddorp, en voor het beheer en de uitbating.

Er wordt uitgegaan van een uitbreiding van het nooddorp in Antwerpen tot een capaciteit van 1000 slaapplekken. In Mechelen blijft de bestaande capaciteit van 540 slaapplekken behouden. In Gent komt er een nieuw nooddorp met 600 slaapplekken. Daarnaast wordt een haalbaarheidsstudie uitgevoerd voor de creatie van een vierde nooddorp in de provincie Vlaams-Brabant, waarbij gekeken wordt naar de benodigde capaciteit en naar de locatie. Het resultaat van dat haalbaarheidsonderzoek zal worden voorgelegd aan de Vlaamse Regering in september, waarna beslist kan worden over de locatie en over de capaciteit. Het totale aantal slaapplekken in de nooddorpen kan zo op maximum 2.370 worden gebracht.

Als een slaapplek wordt toegewezen aan een tijdelijk ontheemde uit Oekraïne, wordt de terugbetaling van een aantal kosten voor de realisatie van het nooddorp verminderd met een forfaitair bedrag per dag. Het lokaal bestuur kan dan namelijk huur vragen aan de ontheemde.

Daarnaast wordt een eenmalige forfaitaire subsidie van 400 euro toegekend per gecreëerde slaapplek in elk van de nooddorpen.

Andere initiatieven vallen onder categorie 1.

D. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Artikel 1

Dit artikel voegt een definitie toe, als gevolg van de toevoeging van artikel 1/1 door artikel 2.

Artikel 2

Dit artikel voegt een artikel 1/1 in waarin een subsidie geregeld wordt voor de begeleiding van de tijdelijk ontheemden uit Oekraïne. Die subsidie wordt toegekend op basis van de registraties in het rijksregister en wordt drie keer berekend. Daarbij wordt telkens gekeken naar het aantal meerderjarige tijdelijk ontheemden uit Oekraïne en het aantal minderjarige Oekraïners. Het resultaat van die optelsom op eind juni, eind september en eind december wordt telkens vermenigvuldigd met 400 en met een correctiefactor. Die correctiefactor bedraagt 0,45 bij de eerste berekening, 0,45 bij de tweede berekening en 0,30 bij de derde.

Deze subsidie komt in de plaats van de subsidie die in het besluit van 8 april was opgenomen voor de private plekken (2000 euro per 5 plekken). De correctiefactor moet vermijden dat de scope van subsidie te veel wordt uitgebreid in vergelijking met de regeling van 8 april (voor de publieke plekken blijft de basisfinanciering aangehouden).

De correctiefactor voor juni en voor september ligt op 45% op basis van de volgende veronderstellingen:

- We gaan ervan uit dat 70% van de ingeschrevenen ook contact met de overheid hebben en dus ondersteuningskosten genereren
- Tot hiertoe zijn in de huisvestingstool 1/3 van de plekken publiek en 2/3 privé
- 2/3 privaat van 70% is (afgerond) 45% van de inschrijvingen

We gaan ervan uit dat de begeleidingsnood (en -kost) daalt naarmate de tijd verstrijkt. Vandaar dat voor de laatste berekening de correctiefactor wordt verminderd tot 30%.

Artikel 3

Dit artikel vervangt het opschrift van hoofdstuk 2.

Artikel 4

Dit artikel brengt een aantal wijzigingen aan in artikel 2 van het besluit van 8 april 2022. Dit artikel heeft geen invloed meer op de subsidie, doordat de subsidie die gekoppeld was aan de private plekken nu is vervangen door de subsidie in artikel 1/1, gekoppeld aan registraties in het rijksregister. Dit artikel wordt dan ook voor een groot stuk opgeheven. Het tweede lid blijft wel behouden om dat het bepalend is voor de registraties van de private plekken in de Vlaamse Huisvestingstool.

Artikel 5

Dit artikel brengt een aantal wijzigingen aan in artikel 3 van het besluit van 8 april 2022. Er wordt geëxpliciteerd dat de beoordeling of het gaat om plek met dan wel zonder opknapkosten wordt gemaakt op niveau van de opvangplaats (en niet de individuele opvangplekken binnen de opvangplaatsen. Om technische redenen wordt de voorwaarde wat betreft de duurtijd omgezet in dagen (in plaats van maanden).

Artikel 6

Dit artikel brengt een wijzigingen aan in artikel 4 van het besluit van 8 april 2022, conform de wijziging in het vorige artikel.

Artikel 7

Dit artikel voegt een artikel 4/1 in in het besluit van 8 april 2022. Dit artikel kent een subsidie toe van 55 euro per maand per publieke slaapplek op een adres met maximaal 14 slaapplekken.

Artikel 8

Dit artikel voegt een artikel 4/2 in in het besluit van 8 april 2022. Dit artikel kent een subsidie toe van 180 euro per maand per publieke slaapplek op een adres met minimaal 15 slaapplekken.

Artikel 9

Dit artikel past de verwijzing in het eerste lid aan, ten gevolge van de aanpassing van de subsidiëring van de private plekken; Een nieuw lid verduidelijkt het doel van de nieuw ingevoegde subsidies in artikel 4/1 en 4/2.

Artikel 10

Dit artikel past de subsidies voor de specifieke plekken, in artikel 6 van het besluit van 8 april, aan, door de mogelijkheid te creëren om opnieuw dergelijke plekken in te voeren (initieel was deze mogelijkheid beperkt tot eind mei 2022) en door de minimale beschikbaarheidsduur voor de toekomst te differentiëren, zodat toeristische logies ook voor een kortere periode (vanaf 21 dagen) kunnen worden aangeboden.

Artikel 11

Dit artikel behoeft geen toelichting;

Artikel 12

Dit artikel wijzigt artikel 7 van het besluit van 8 april. De creatie van bijkomende nooddorpen wordt hier geregeld (zie hoger).

Artikel 13

Dit artikel wijzigt artikel 8 van het besluit van 8 april, over de noodzaak van registratie in de Vlaamse huisvestingstool, op basis waarvan de subsidie wordt berekend. Het gaat hier om technische aanpassingen.

Artikel 14

Dit artikel past de verwijzingen aan in artikel 10 van het besluit van 8 april.

Artikel 15

Dit artikel past de data van uitbetaling van de subsidie aan.

Artikel 16

Dit artikel regelt de inwerkingtreding van dit besluit

Artikel 17

Dit artikel behoeft geen toelichting.

3 BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Hieronder wordt de budgettaire impact weergegeven. Het streefdoel van 30.000 plekken blijft behouden.

Evaluatie (1/8/22 - 31/12/22), 30.000 plaatsen	Begeleiding (400/1000)	Opknappwerk (2.500/2.500)	Beheer (55/180)	Dagprijs (35/20/15)	Totaal	Recurrent	Eenmalig
SUBSIDIES BEGELEIDING ONTHEEMDEN							
Inschrijvingen RR per eind juni (CF = 0,45)	4.140.000	-	-	-	4.140.000	0	4.140.000
Inschrijvingen RR per eind september (CF = 0,45)	6.300.000	-	-	-	6.300.000	0	6.300.000
Inschrijvingen RR per eind december (CF = 0,3)	6.012.000	-	-	-	6.012.000	0	6.012.000
TOTAAL SUBSIDIES BEGELEIDING	16.452.000	0	0	0	16.452.000	0	16.452.000
CATEGORIE 1							
Categorie 1 privaat	-	-	-	-	0	0	0
Categorie 1 publiek < 15	6.630.000	2.559.375	1.585.320	-	10.774.695	1.585.320	9.189.375
Categorie 1 publiek >= 15	4.420.000	1.706.250	3.458.880	-	9.585.130	3.458.880	6.126.250
TOTAAL CATEGORIE 1	11.050.000	4.265.625	5.044.200	-	20.359.825	5.044.200	15.315.625
CATEGORIE 2							
Hotel	-	-	-	9.576.000	9.576.000	9.576.000	0
Vakantiewoning in vakantiepark	-	-	-	1.368.000	1.368.000	1.368.000	0
Hostel of jeugdverblijfcentrum	-	-	-	1.824.000	1.824.000	1.824.000	0
Assistentiewoning/serviceflat	-	-	-	4.560.000	4.560.000	4.560.000	0
Huurontvangsten	-	-	-	-4.484.000	-4.484.000	-4.484.000	-
TOTAAL CATEGORIE 2 (bruto)	-	-	-	17.328.000	17.328.000	17.328.000	0
TOTAAL CATEGORIE 2 (netto)	-	-	-	12.844.000	12.844.000	12.844.000	0
CATEGORIE 3							
Categorie 3 (nooddorpen)*	800.000	Reële kosten (met verrekening huurinkomst -5,90 euro / dag)					800.000
*Berekend op basis van een capaciteit van 2.000 plekken							

Begeleiding ontheemden

Voor de berekening van de gemeenschappelijke voet gaan we uit van 23.000 ontheemden eind juni, 35.000 ontheemden eind september en 50.100 ontheemden eind december.

Categorie 1

Het doel is om 13.000 publieke plekken te realiseren tegen het einde van het jaar.

We gaan uit van 60 % publieke plekken in collectiviteiten < 15 slaapplekken en 40 % in collectiviteiten met ≥ 15 slaapplekken.

We veronderstellen dat er bij beide 25 % opknappwerken behoeven. 1 slaapkamer wordt daarbij gelijkgesteld aan 2 plaatsen en per voorziening wordt gerekend met 20 op te knappen slaapkamers.

Categorie 2

Voor de 10.000 in categorie 2 gecreëerde plaatsen wordt beroep gedaan op bestaande opvangcapaciteit in hotels, vakantiewoningen, assistentiewoningen/serviceflatsen hostels/jeugdverblijfscentra. Alle bedragen worden aan de lokale besturen uitbetaald. Per dag dat een slaapplek werd toegewezen aan een ontheemde is er een korting op de subsidie van 5,90 €.

Categorie 3

Het aantal nooddorpen wordt verhoogd door de creatie van een derde nooddorp in Gent, met 600 slaapplekken. Daarnaast wordt de capaciteit van het nooddorp in Antwerpen verhoogd tot 1000 slaapplekken. De kostprijs van de uitbreiding van het nooddorp in Antwerpen bedraagt 4.737 kEur, die van het nooddorp in Gent 9.414 kEur. Samen is dat 14.151 kEur. Het vierde nooddorp kan nog niet exact meegerekend worden in deze fase, omdat de Vlaamse Regering daarover in september nog een beslissing zal nemen (zie hoger). Als uitgegaan wordt van het maximum aantal slaapplekken in nooddorpen van 2370, dan bedraagt de meerkost 18.452 kEur.

Categorie 3 (max. 2.370 plaatsen) (in kEur)	18.452
Uitbreiding nooddorp Antwerpen van 614 naar 1.000 opvangplaatsen	4.737
Nieuw nooddorp Gent van 600 plaatsen	9.414
Nieuw nooddorp van (maximaal) 230 plaatsen	4.301

Woonunits

Via het BVR van 18 maart 2022 werd geregeld dat VMSW mobiele woonunits kan ter beschikking stellen aan sociale huisvestingsmaatschappijen en woonmaatschappijen voor de opvang van ontheemden uit Oekraïne. Hiervoor werd een kost geraamd van 14.000.000€, die verdeeld zal worden uit de centrale Oekraïne-provisie naar begrotingsartikel QF0-1QDG2QK-IS.

Er zal een dienstverleningsovereenkomst worden afgesloten met een leverancier die zal optreden als tussenpersoon inzake de coördinatie van de bestelling van mobiele units bij diverse producenten en die ook het beheer en het onderhoud van de woonunits op zich zal nemen. Het gaat dan bijv. om technische ondersteuning zoals de organisatie van de stockage en het transport van de units, de plaatsing en aansluiting van de units, de inrichting van de units met meubilair en de coördinatie van onderhouds- en herstellingswerkzaamheden.

Deze kosten waren nog niet geraamd in de budgettaire weerslag van het BVR van 18/3/2022:

De bijkomende kosten die voorzien moeten worden:

<i>Jaar</i>	<i>Begroot</i>	<i>Omschrijving</i>
2022	1.983.178	Beheer, transport/plaatsing, SSI
2023	486.774	Beheer, transport/plaatsing, SSI
2024	212.588	Beheer
2025	221.194	Beheer
2026	113.933	Beheer

Voor zolang de opvangcrisis duurt kan er voor deze uitgaven geput worden uit de centrale Oekraïne-provisie. Continuering hiervan na afloop wordt op de recurrente beleidskredieten van het beleidsveld wonen aangerekend. De benutting van het budget zal nauwgezet gemonitord worden.

Draaiboeken en ondersteunend instrumentarium

De Vlaamse Regering besliste op 30 maart dat Het Facilitair Bedrijf ondersteunende instrumenten zoals draaiboeken zou opstellen. De totale kosten voor deze instrumenten bedragen 95.859,81 euro. Deze instrumenten werden opgesteld met externe partijen. Draaiboek nooddorpen, draaiboek opzet collectieve opvang, draaiboek technische uitbating collectieve opvang & nooddorpen bedraagt 78.125 euro. Opstellen type huurovereenkomst bedraagt 17.734 euro

Advies IF

Het advies van de Inspectie van Financiën werd gegeven op 29 juni 2022. IF is van oordeel dat het voorliggende ontwerp-besluit transparanter is dan het vorige besluit van 8 april 2022, maar dat het opnieuw een aantal bedenkingen oproept.

Daarbij wordt een concrete vraag gesteld naar de onderbouw van de maandelijkse forfaitaire subsidies in de nieuwe artikel 4/1 en 4/2. Daarop kan het volgende worden geantwoord:

In de schoot van de taskforce werd een bevraging gelanceerd bij een representatieve steekproef van lokale besturen die reeds kleinere en grotere opvangcapaciteiten categorie 1 publiek gecreëerd hebben. Doel van deze bevraging was inzicht te krijgen in de kostendekkingsgraad met inbegrip van de subsidies zoals voorzien in het BVR van 08/04/2022. De bevraging betrof zowel onvermijdelijke uitgavencategorieën van eenmalige en recurrente aard (nutsvoorzieningen of EGW, huurkosten, wifi, catering, meubilair, schoonmaak, security, beheer,...) alsook ontvangsten, eveneens van eenmalige en recurrent aard (subsidies BVR 08/04, extra leefloon, dagvergoedingen, huurinkomsten, giften,...).

Uit deze bevraging bleek dat elke locatie verschillend was in kostenstructuur (bv. kosteloze terbeschikkingstelling infrastructuur vs. het moeten betalen van een huurkost, toekennen van een dagvergoeding of niet, grootteorde van inzet van VTE voor beheer en begeleiding, ..). Op basis van de resultaten van deze bevraging werd echter geprobeerd een gemiddelde kostendekkingsgraad per plaats in een kleinere (< 15 plaatsen) en een grotere collectiviteit (>= 15 plaatsen) te berekenen. Daaruit bleek dat de meeste lokale besturen een heel groot deel van de financiering op zich dienden te nemen wat ook mee het beperkt aantal collectiviteiten categorie 1 publiek verklaart. Op basis van de resultaten van deze bevraging en om de kostendekkingsgraad voor de lokale besturen significant te verbeteren werd voor beide types een recurrente maandsubsidie (55 euro kleinere en 180 euro grotere collectiviteiten) per maand bepaald.

Het begrotingsakkoord is vereist.

De Vlaamse minister, bevoegd voor de begroting, heeft zijn akkoord gegeven op 29 juni 2022.

B. ESR-TOETS

Niet van toepassing.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Zie nota aan de Vlaamse Regering over opschalingsstrategie, financieel en facility kader tijdelijk ontheemden Oekraïne (VR 2022 3003 DOC).

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

1. personeel: het voorstel heeft een weerslag op gebied van personeelsinzet voor de creatie van opvangplaatsen voor tijdelijk ontheemden uit Oekraïne, maar wordt deels gecompenseerd door de subsidie;
2. werkingsuitgaven: het voorstel heeft een weerslag op de lopende uitgaven van de lokale besturen, maar wordt deels gecompenseerd door de subsidie;
3. investeringen en schulden: het voorstel heeft een weerslag op de investeringen van de lokale besturen maar wordt deels gecompenseerd door de subsidie;
4. ontvangsten: het voorstel heeft bijkomende ontvangsten als gevolg.

De wijzigingen die het voorstel doorvoert in de subsidieregeling van 8 april verhogen de ondersteuning van de lokale besturen. De administratieve last voor de lokale besturen werd in het besluit van 8 april als tot een minimum beperkt door een deel van de subsidie forfaitair te maken. Doordat nu voor de private plekken wordt overgestapt op een berekening op basis van de gegevens van het rijksregister wordt de administratieve last verder beperkt.

4 VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

- 1° haar goedkeuring te geven aan het bijgaande ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 8 april 2022 tot toekenning van een subsidie aan lokale besturen voor de opbouw van opvangcapaciteit voor tijdelijk ontheemden uit Oekraïne, tot wijziging van diverse besluiten van de Vlaamse Regering en tot intrekking van het besluit van de Vlaamse Regering van 14 maart 2022 tot toekenning van een subsidie aan

lokale besturen voor het creëren van bijkomende opvangplaatsen voor de tijdelijk ontheemden uit Oekraïne

- 2° haar goedkeuring te verlenen aan de tot eind 2022 vooropgestelde strategie en de operationalisering ervan, zoals aangegeven in deze nota, en hiertoe de Task Force te gelasten de nodige voorbereidingen en acties te ondernemen om de strategie en operationalisering verdere vorm en uitvoering te geven;
- 3° een haalbaarheidsonderzoek te laten uitvoeren voor de capaciteit en de locatie van het vierde nooddorp, zodat het totale aantal slaapplekken in de nooddorpen op maximaal 2.370 kan worden gebracht;
- 4° de Vlaamse minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management, de Vlaamse minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen, en de Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed te gelasten het voormelde besluit van de Vlaamse Regering in extenso te laten publiceren in het Belgisch Staatsblad.

De Vlaamse minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management,

Jan JAMBON

De Vlaamse minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen,

Bart SOMERS

De Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed,

Matthias DIEPENDAELE